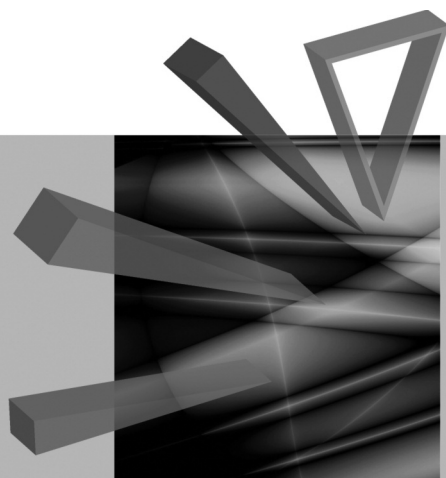

PRACE NAUKOWE
Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
RESEARCH PAPERS
of Wrocław University of Economics

243

Gospodarka lokalna w teorii i praktyce

Redaktorzy naukowi
Ryszard Brol
Andrzej Sztando

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2012

Recenzenci: Waldemar Budner, Piotr Bury, Janusz Kot, Danuta Stawasz

Redakcja wydawnicza: Elżbieta Kozuchowska

Redakcja techniczna i korekta: Barbara Łopusiewicz

Łamanie: Adam Dębski

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna na stronie www.ibuk.pl

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne w międzynarodowej bazie danych The Central European Journal of Social Sciences and Humanities <http://cejsh.icm.edu.pl> oraz w The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com, a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się na stronie internetowej Wydawnictwa www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody Wydawnictwa

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2012

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-280-2

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	11
Andrzej Sztando: Cele, priorytety i zadania w planowaniu strategicznym rozwoju lokalnego.....	13
Anna Beata Kawka: Wydatki inwestycyjne jako instrument rozwoju lokalnego gmin	27
Franciszek Adamczuk: Stymulowanie lokalnej przedsiębiorczości na obszarze pogranicza – aspekty instytucjonalne i organizacyjne	35
Marta Kusterka-Jefmańska, Bartłomiej Jefmański: Koncepcja metody oceny założeń lokalnych strategii rozwoju na przykładzie procesu konsultacji społecznych w powiecie wałbrzyskim	46
Małgorzata Rogowska: Uwarunkowania rozwoju lokalnego na przykładzie powiatu kłodzkiego	54
Hanna Adamska: Efekty rozwoju lokalnego gminy Kostomłoty po przystąpieniu do Unii Europejskiej	63
Tomasz Bąk: Wpływ emigrantów na gospodarkę lokalną w powiecie leżajskim	71
Dariusz Głuszczyk: Lokalny rynek pracy – ocena z wykorzystaniem materiałów statystycznych Banku Danych Lokalnych na przykładzie miasta na prawach powiatu Jelenia Góra	82
Andrzej Sobczyk: Ocena potencjału rozwoju lokalnego na przykładzie miasta Szczecina oraz gmin powiatu polickiego.....	94
Stanisław Korenik: Procesy i ograniczenia w rozwoju współczesnych miast ze szczególnym uwzględnieniem metropolii.....	106
Emilia Konopska-Struś: Funkcje rzemiosła w rozwoju miasta na przykładzie Wrocławia	116
Magdalena Kalisiak-Mędelka: Funkcjonowanie jednostek pomocniczych (osiedli) w Łodzi. Analiza wyników badania pilotażowego	126
Edward Wiśniewski: Zastosowanie metod taksonomicznych oraz gier kooperacyjnych w analizie zróżnicowania poziomu rozwoju gospodarczego podregionów województwa zachodniopomorskiego.....	134
Marek Kunasz: Regionalne rozgłośnie radiowe na rynku radiowym w Polsce	144
Ryszard Broł: Układ terytorialny powiatów – propozycje zmian	153
Katarzyna Cheba, Maja Kiba-Janiak: Wykorzystanie analizy czynnikowej do wielowymiarowej oceny jakości miejskich systemów transportowych na przykładzie miast średniej wielkości w Polsce.....	163

Joanna Cymerman, Marcelina Zapotoczna: Gmina jako kreator i beneficjent wartości nieruchomości	173
Artur Myna: Lokalna infrastruktura techniczna a rozwój budownictwa mieszkaniowego – obszar stykowy miasta i gminy podmiejskiej.....	184
Renata Sosnowska-Noworól: Problemy gospodarki odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi na przykładzie Dolnego Śląska.....	194
Grzegorz Maśloch: Wybrane problemy realizacji inwestycji w jednostkach samorządu terytorialnego przy udziale środków pomocowych Unii Europejskiej	202
Urszula Markowska-Przybyła: Kapitał społeczny w rozwoju regionalnym i lokalnym	212
Katarzyna Przybyła, Alina Kulczyk-Dynowska: Transgraniczne parki narodowe a kapitał społeczny – na przykładzie KPN i KRNP	222
Bożena Kuchmacz: Lokalne grupy działania jako przejaw aktywności kapitału społecznego	229
Marian Oliński: Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi na przykładzie powiatu lidzbarskiego	238
Zbigniew Przybyła, Marian Kachniarz: Instytucjonalne formy współpracy samorządów terytorialnych na przykładzie jeleniogórskiego zespołu miejskiego.....	249
Jacek Chądzyński: Obszary współpracy gmin z sektorem pozarządowym – prezentacja wybranych wyników badań pilotażowych.....	264
Justyna Danielewicz, Maciej Turała: Wpływ fragmentacji politycznej na współpracę między jednostkami samorządu terytorialnego.....	273
Zbigniew Grzymała: W poszukiwaniu modelu zarządzania jednostką samorządu terytorialnego	282
Jarosław Hermaszewski: Decyzje finansowe i inwestycyjne w zarządzaniu jednostką samorządu terytorialnego na przykładzie gminy Sława – praktyczne aspekty	296
Sławomir Kłosowski: Zmiany systemów zarządzania mieszkaniowym zasobem gmin w Polsce po roku 2000	307
Krzysztof Krukowski, Maciej Zastempowski: Wykorzystanie metody Project Cycle Management w administracji samorządowej	315
Józef Łobocki: Możliwości wykorzystania instytucji partnerstwa publiczno-prywatnego w procesie zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego.....	323
Magdalena Miszczuk: Elementy stymulacyjne w polityce podatkowej wybranych miast.....	333
Paweł Piątkowski: Dług jednostek samorządu terytorialnego w okresie kryzysowym. Kierunki rozwoju	343
Jacek Sierak: Konstrukcja wskaźników zadłużenia a ocena zdolności kredytowej jednostki samorządu terytorialnego	352

Tomasz Uryszek: Struktura dochodów gmin w Polsce a ich samodzielność dochodowa.....	362
Wiesława Cieślewicz: Rozwój specjalnych stref ekonomicznych w Polsce ...	372
Tomasz Kołakowski, Andrzej Raszkowski: Badanie efektywności pomocy publicznej udzielonej przez samorządy inwestorom zagranicznym na przykładzie WSSE „INVEST-PARK”	383
Wioleta Palewska: Funkcjonowanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK” w otoczeniu lokalnym – aspekt społeczny (oddziaływanie strefy na wałbrzyski rynek pracy)	398
Maciej Popławski: Wpływ Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na rozwój gospodarczy podregionu legnickiego	406
Andrzej Raszkowski: Promotion mix w strategii promocji miasta.....	417
Elżbieta Nawrocka: Działania innowacyjne podmiotów gospodarczych a problem wiedzy niedoskonałej	426
Dariusz Zawada: Walory użytkowe jako czynnik konkurencyjności miasta	439
Natalia Bartkowiak, Walenty Pocza: Przestrzenne zróżnicowanie aktywności władz lokalnych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na obszarach wiejskich Wielkopolski.....	453
Karol Krajewski: Znaczenie rynków rolnych w rozwoju gospodarki lokalnej i ożywieniu małych miast.....	464
Stefan Zawierucha: Badania ankietowe w procesie identyfikacji struktury funkcjonalnej gminy. Kilka uwag metodologicznych.....	473
Agnieszka Wojewódzka-Wiewiórska: Dynamika rozwoju gmin wiejskich województwa mazowieckiego	484
Jarosław Uglis: Miejsce agroturystyki w dywersyfikacji gospodarki wsi	495
Mirosław Struś, Bogusław Wijatyk: Program Odnowa Wsi jako instrument aktywizacji obszarów wiejskich.....	505
Dagmara Dziewulska, Michał Gawlikowski, Paweł Łazarewicz, Natalia Sochacka: Sondażowa diagnoza jakości administracyjnej obsługi klientów w gminnych strukturach samorządowych na przykładzie Urzędu Miejskiego w Przemkowie	515

Summaries

Andrzej Sztando: Objectives, priorities and tasks in local development strategic planning	26
Anna Beata Kawka: Capital expenditures of communes as an instrument of local development	34
Franciszek Adamczuk: Stimulating of local entrepreneurship on borderland: institutional and organizational aspects	45

Marta Kusterka-Jefmańska, Bartłomiej Jefmański: The concept of the assessment method of the assumptions of local strategies development on the example of the process of social consultations in Wałbrzych county	53
Małgorzata Rogowska: Determinants of local development on the example of Kłodzko district.....	62
Hanna Adamska: Effects of local development of Kostomłoty community after joining the European Union.....	70
Tomasz Bąk: The impact of economic emigrants on the local economy in Leżajsk county.....	81
Dariusz Głuszczyk: Local labour market – an assessment using statistical data of the Local Data Bank on the example of the city and district of Jelenia Góra.....	93
Andrzej Sobczyk: Evaluation of the potential of local development on the example of Szczecin and Police district.....	105
Stanisław Korenik: Processes and barriers in the development of contemporary cities with special emphasis on metropolis.....	115
Emilia Konopska-Struś: Functions of craft in the development of the city on the example of Wrocław.....	125
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Activity of auxiliary units in Łódź according to their bodies. Analysis of pilot survey.....	133
Edward Wiśniewski: Application of taxonomic methods and cooperation games in the analysis of employment differentiation of subregions of West Pomerania Voivodeship.....	143
Marek Kunasz: Public regional broadcasting stations on the radio market in Poland.....	152
Ryszard Broł: Network of counties – changes proposal.....	162
Katarzyna Cheba, Maja Kiba-Janiak: Use of factor analysis for multidimensional evaluation of quality of city transport systems on the example of medium-sized cities in Poland.....	172
Joanna Cymerman, Marcelina Zapotoczna: Borough as a creator and beneficiary of property value.....	183
Artur Myna: Local technical infrastructure and development of housing construction – the adjoining area of town and rural municipality.....	193
Renata Sosnowska-Noworól: The problem of construction and demolition waste management on the example of Lower Silesia.....	201
Grzegorz Maśloch: Selected problems of the implementation of an investment project in self-government units using the foreign aid budget of the European Union.....	211
Urszula Markowska-Przybyła: Social capital in regional and local development.....	221
Katarzyna Przybyła, Alina Kulczyk-Dynowska: Cross-border national parks and social capital – on the example of KPN and KRNAP.....	228

Bożena Kuchmacz: Local action groups as a manifestation of social capital activity	237
Marian Oliński: Cooperation between local government and non-governmental organizations – Lidzbark county case study	248
Zbigniew Przybyła, Marian Kachniarz: Institutional forms of cooperation of local government on the example of Jelenia Góra urban area.....	263
Jacek Chądzyński: Areas of co-operation between communities and non-governmental sector – presentation of selected results of pilot study.....	272
Justyna Danielewicz, Maciej Turała: Impact of political fragmentation on cooperation among local governments	281
Zbigniew Grzymała: In seeking the model of self-government management	295
Jarosław Hermaszewski: Financial and investment decisions in local government management based on the example of Sława administrative unit – practical aspects	306
Sławomir Kłosowski: Changes of local authorities property management systems after the year 2000	314
Krzysztof Krukowski, Maciej Zastempowski: Project cycle management method application in the local government administration	322
Józef Łobocki: The possibilities of the utilization of Public-Private Partnership Tools in the process of managing of local government units	332
Magdalena Miszczuk: Stimulating elements in tax policy of selected cities .	342
Paweł Piątkowski: Public debt of local authorities after crisis. The directions of development.....	351
Jacek Sierak: The construction of indicators of indebtedness and the assessment of the creditworthiness of self-government units	361
Tomasz Uryszek: Revenue structure of communes in Poland and their fiscal autonomy	371
Wiesława Cieślewicz: Special economic zones development in Poland	382
Tomasz Kołakowski, Andrzej Raszkowski: Efficiency analysis of state aid granted by local government to foreign investors located in Wałbrzych SEZ “INVEST-PARK”	397
Wioleta Palewska: Functioning of Wałbrzych Special Economic Zone “INVEST-PARK” in local environment social aspect (the effect of the zone on Wałbrzych labour market).....	405
Maciej Popławski: The influence of Legnica Special Economic Zone on the economic development of the Legnica subregion	416
Andrzej Raszkowski: Promotion mix in the strategy of town promotion.....	425
Elżbieta Nawrocka: Innovative activities of economic entities and problems of imperfect knowledge	438
Dariusz Zawada: Usable qualities as a factor of towns’ competitiveness	452
Natalia Bartkowiak, Walenty Poczta: Activity of local authorities from Wielkopolska Voivodeship in the acquisition of UE funds.....	463

Karol Krajewski: The role of agrifood markets in local market development and the revival of small towns.....	472
Stefan Zawierucha: Survey research in the process of identification of functional structure of commune. Some methodological remarks	483
Agnieszka Wojewódzka-Wiewiórska: Development dynamics of rural communes in Masovian Voivodeship.....	494
Jarosław Uglis: Agritourism in rural economy diversification.....	504
Mirosław Struś, Bogusław Wijatyk: The Revival of the Village as the instrument of country areas activation.....	514
Dagmara Dzięwulska, Michał Gawlikowski, Paweł Łazarewicz, Natalia Sochacka: A survey diagnosis of administrative quality of customer service in communal authorities on the example of the municipal office in Przemków	524

Tomasz Kołakowski, Andrzej Raszkowski

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

BADANIE EFEKTYWNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ UDZIELONEJ PRZEZ SAMORZĄDY INWESTOROM ZAGRANICZNYM NA PRZYKŁADZIE WSSE „INVEST-PARK”

Streszczenie: W artykule poruszono wybrane zagadnienia dotyczące efektywności pomocy publicznej udzielanej zagranicznym inwestorom. Na wstępie odniesiono się do potencjalnych korzyści wspomnianej pomocy. Zaprezentowane zostały wybrane narzędzia i metody badania efektywności oraz oddziaływania pomocy publicznej udzielonej inwestorom zagranicznym. W dalszej części opracowania przedstawiono możliwość zastosowania analizy CEA (*cost-effectiveness analysis*) do oceny efektywności udzielenia pomocy publicznej na przykładzie wybranych podmiotów zagranicznych zlokalizowanych na terenie świdnickiej podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK”.

Słowa kluczowe: pomoc publiczna, inwestorzy zagraniczni, specjalna strefa ekonomiczna, analiza efektywności kosztowej (CEA).

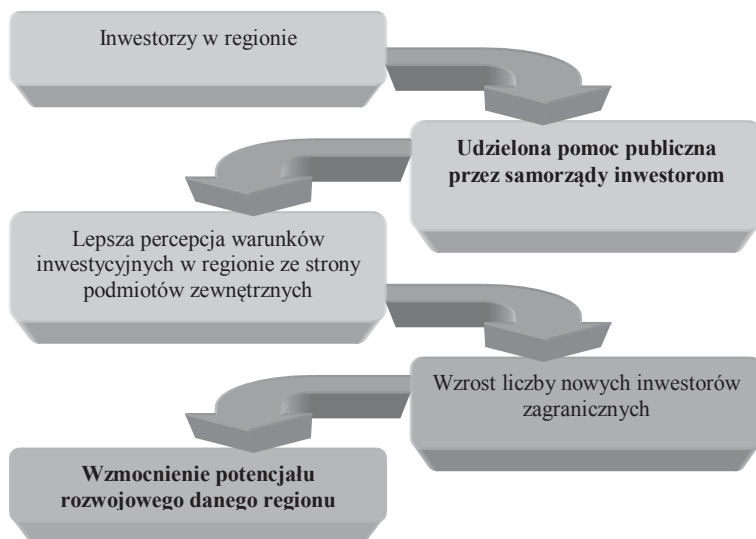
1. Wstęp

Jednym z celów udzielania pomocy publicznej podmiotom gospodarczym przez instytucje publiczne jest osiągnięcie zakładanych rezultatów społeczno-gospodarczych. Pomoc publiczna zaburza w pewnym stopniu naturalne mechanizmy rynkowe, jednak dzięki jej oddziaływaniu można osiągać wyższą efektywność gospodarowania podmiotów gospodarczych. Jednocześnie spełniać mogą one korzystną rolę z punktu widzenia poprawy jakości życia społeczności danego regionu oraz podnosić konkurencyjność jednostki terytorialnej w dłuższym horyzoncie czasowym.

Inwestorzy zagraniczni mają w tym świetle szczególną pozycję z uwagi na liczne wartości dodane, które mogą zaoferować na rzecz rozwoju określonej przestrzeni (np. innowacyjność, markę, dynamizowanie napływu kolejnych inwestycji, poprawa wizerunku regionu). Potencjalne korzyści z udzielania pomocy publicznej wydają się na tyle istotne, że jej udzielanie przez samorzady może być rozpatrywane jako jeden z ważnych elementów wspomagania rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Zagraniczni inwestorzy nierzadko stanowią forpocztę pozytywnych zmian innowacyjnych w regionie. Przenoszą na regionalny grunt innowacyjne rozwiązania w wielu obszarach. Przyjmując definicję innowacji określoną w podręczniku OECD Oslo Manual, zgodnie z którą przez innowację należy rozumieć wprowadzenie do praktyki w gospodarce nowego lub znacząco ulepszonych rozwiązania w odniesieniu do produktu (towaru lub usługi), procesu, marketingu lub organizacji, możemy wskazać na: innowację produktową, innowację procesową, innowację marketingową czy innowację organizacyjną [*Przewodnik po kryteriach...*].

Potencjalne korzyści z pomocy publicznej udzielanej zagranicznym inwestorom rozpatrywać można również z punktu widzenia poprawy wizerunku danego obszaru. Pomoc publiczna ułatwia funkcjonowanie inwestorów zagranicznych, wpływa na ich konkurencyjność na polu krajowym i zagranicznym, jest zachętą dla innych podmiotów do inwestowania w regionie. Inwestorzy zagraniczni, reprezentując nierzadko znane na całym świecie marki (np. województwo dolnośląskie¹: Toyota, LG Philips LCD, LG Electronics, Volvo, Credit Agricole, 3M, Hewlett-Packard, Bosch, US Pharmacia, Whirlpool, Google, Cadbury, Credit Suisse, Wabco, Electrolux, Colgate-Palmolive, Toshiba, Nokia Siemens Networks), podnoszą poziom innowacyjności w regionie, usprawniają standardy obsługi klienta poprzez wykorzystywanie wcześniej sprawdzonych wzorców, implementują na regionalny grunt struktury organizacyjne najbardziej dopasowane do wymogów konkurencyjnego otoczenia.

Rys. 1. Schemat funkcjonowania „efektu inwestycyjnego” pomocy publicznej

Źródło: opracowanie własne.

¹ Przykład województwa dolnośląskiego wynika z faktu, że znajduje się ono w czołówce polskich regionów w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej [Nowicki (red.) 2010, s. 20 i n.].

W przypadku udzielenia pomocy publicznej inwestorom zagranicznym, w szczególności przez samorządy, wystąpić może także korzystne zjawisko, które określić możemy mianem efektu inwestycyjnego pomocy publicznej (rys. 1).

Ponadto na bazie już funkcjonujących podmiotów, wspieranych pomocą, pojawić się mogą kolejni inwestorzy, którzy postrzegają dany region w kategoriach lokalizacji sprzyjającej działalności gospodarczej.

Pomoc publiczna udzielna zagranicznym inwestorom za każdym razem powinna być ukierunkowana na wspomaganie budowy trwałej pozycji konkurencyjnej danego obszaru oraz stymulowanie jego rozwój społeczno-gospodarczego. Uzyskanie takiego stanu wymaga jednak właściwego przeznaczenia udzielanej pomocy publicznej, w szczególności na podstawie oceny skutków jej oddziaływania oraz efektywności wsparcia.

2. Podstawowe definicje i unormowania prawne w zakresie pomocy publicznej

Zgodnie z definicją Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) pomoc publiczna to „pomoc udzielana przez państwo członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiegokolwiek formie, która narusza lub grozi naruszeniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych wyrobów, w zakresie, w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi” [*Raport o pomocy...*].

Udzielanie pomocy publicznej może przybierać różne formy, w tym w szczególności:

- a) dotacji oraz ulg i zwolnień podatkowych,
- b) dokapitalizowania przedsiębiorców na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,
- c) pożyczek lub kredytów udzielanych przedsiębiorcom na warunkach korzystniejszych od oferowanych im na rynku,
- d) poręczeń i gwarancji kredytowych udzielanych na zobowiązania przedsiębiorców na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,
- e) zaniechania poboru podatku, odroczenia terminu zapłaty, rozłożenia na raty podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę oraz umorzenia zaległości podatkowej bądź odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej,
- f) umorzenia, bądź zaniechania ustalania lub poboru należnych od przedsiębiorcy świadczeń pieniężnych, stanowiących środki publiczne w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych, innych niż podatki, albo odraczania lub rozkładania na raty płatności takich świadczeń,
- g) zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków – na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku.

Tabela 1. Zestawienie form pomocy publicznej

Grupa	Rodzaj
Grupa A dotacje i ulgi podatkowe	A1 <ul style="list-style-type: none"> • dotacje, • dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców), • inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych, • refundacje;
	A2 <ul style="list-style-type: none"> • zwolnienie z podatku, • odliczenie od podatku, • obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku, • obniżenie wysokości opłaty, • zwolnienie z opłaty, • zaniechanie poboru podatku, • zaniechanie poboru opłaty, • umorzenie zaległości podatkowej wraz z odsetkami, • umorzenie odsetek od zaległości podatkowej, • umorzenie opłaty i odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty), • umorzenie kar, • oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku, • zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku, • umorzenie kosztów egzekucyjnych, • jednorazowa amortyzacja.
Grupa B subsydia kapitałowo- -inwestycyjne	B1 <ul style="list-style-type: none"> • wniesienie kapitału do spółki.
	B2 <ul style="list-style-type: none"> • konwersja wierzytelności na akcje lub udziały.
Grupa C tzw. miękkie kredytowanie	C1 <ul style="list-style-type: none"> • pożyczki, kredyty preferencyjne, • dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków), • pożyczki warunkowo umorzone;
	C2 <ul style="list-style-type: none"> • odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, • odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty), • odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary, • rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych, • rozłożenie na raty odsetek.
Grupa D	D1 <ul style="list-style-type: none"> • poręczenia i gwarancje kredytowe.
Grupa E	E <ul style="list-style-type: none"> • inne, m.in. rekompensata z tytułu dobrowolnego rozwiązania umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Raport o pomocy..., s. 7–8].

Z kolei pod pojęciem podmiotu udzielającego pomocy publicznej należy rozumieć organ administracji publicznej oraz inne podmioty, które są uprawnione do udzielania pomocy, w tym przedsiębiorcę publicznego. Udzielenie pomocy następuje najczęściej w wyniku podjęcia decyzji lub podpisania umowy [*Raport o pomocy...*].

Informacje nt. poszczególnych form pomocy publicznej zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej prezentowane są w ramach pięciu grup oznaczonych literami A, B, C, D i E. Ponadto zgodnie z wytycznymi, w zależności od źródła pochodzenia środków pomocowych, poszczególnym literom przypisywane są cyfry 1 (bezpośrednio z budżetu) lub 2 (kosztem uszczuplenia wpływów budżetowych). Szczegółowy wykaz poszczególnych form pomocy prezentuje tab. 1.

W niniejszym artykule wartość pomocy została przedstawiona w postaci ekwiwalentu dotacji brutto (EDB), który obliczany jest zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (DzU nr 194, poz. 1983 z późn. zm.).

3. Przykładowe metody i narzędzia badania efektywności oraz oddziaływania pomocy publicznej udzielonej inwestorom zagranicznym

W kontekście badania efektywności i skuteczności przyznanej pomocy publicznej dla danego podmiotu, w tym dla inwestora zagranicznego, można skorzystać z formularza zaproponowanego w rozporządzeniu Rady Ministrów (DzU z 24 lutego 2003 r.). Pomoc publiczna w tym wypadku rozpatrywana jest jako:

- skuteczna i efektywna,
- skuteczna i nieefektywna,
- nieskuteczna i nieefektywna.

Skuteczność pomocy polega w tym wypadku na ocenie, czy jej udzielenie spowodowało zamierzone skutki. Efektywność udzielonej pomocy polega na ocenie, czy możliwe było osiągnięcie zakładanego celu tej pomocy przy kwocie pomocy mniejszej, niż została udzielona [*Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2003 r. w sprawie badania...*].

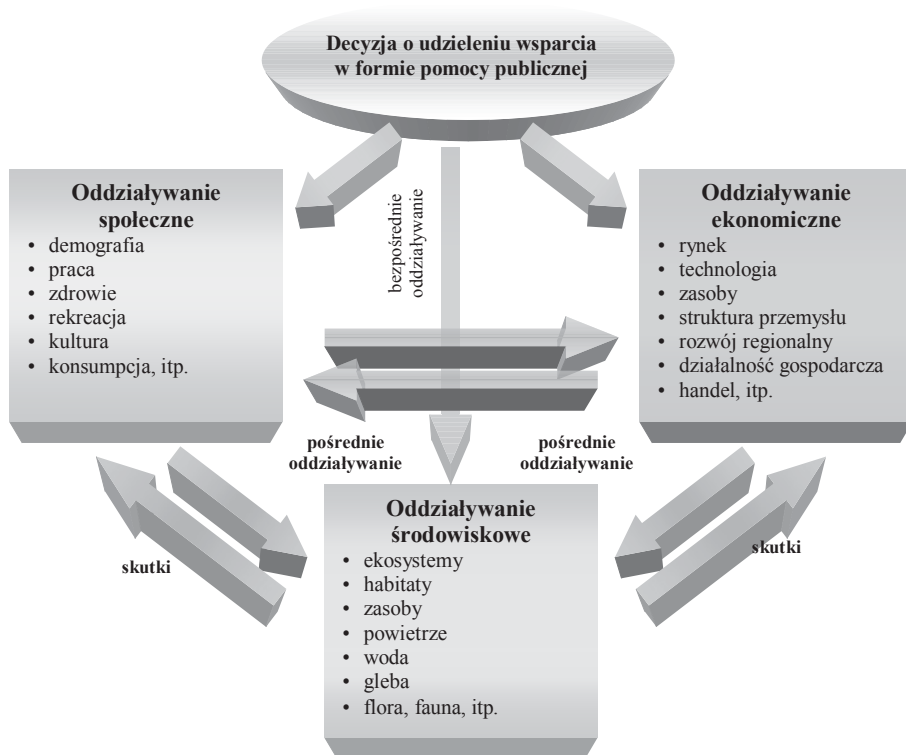
Innym podejściem możliwym do zastosowania w ramach oceny potencjalnych efektów różnego rodzaju decyzji gospodarczych, w tym również związanych z gospodarowaniem środkami publicznymi (udzielanie pomocy publicznej), jest grupa metod badająca ich oddziaływanie/wpływ na otoczenie (*Impact Assessment – IA*).

Oceny te często stosowane są w przypadku realizacji projektów inwestycyjnych i wdrażania różnego rodzaju programów i polityk. Zwykle przeprowadzane są w fazie koncepcyjnej potencjalnych działań i pozwalają na tworzenie baz danych

i informacji nt. możliwości realizacji ich poszczególnych wariantów oraz wpływu na otoczenie ekonomiczne, społeczne czy środowiskowe.

W ramach omawianej grupy można wskazać na następujące metody i podejścia²:

- ocena oddziaływania ekonomicznego (*economic impact assessment – ECIA*),
- ocena oddziaływania fiskalnego (*fiscal impact assessment – FIA*),
- ocena oddziaływania społecznego (*social impact assessment – SIA*),
- oceny wpływu społeczno-ekonomicznego (*socio-economic impact assessment – SEIA*),
- ocena oddziaływania na środowisko naturalne (*environmental impact assessment – EIA*).

Rys. 2. Ekonomiczne, społeczne i środowiskowe oddziaływanie i zależności w kontekście udzielenia pomocy publicznej podmiotom gospodarczym

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Environmental Assessment Guidelines... 2003, s. 35].

² Z uwagi na ograniczoną objętość opracowania nie została dokonana szczegółowa charakterystyka wskazanych metod. Więcej na ich temat np.: [Weisbrod, Weisbrod 1997; Pylak 2009; The Interorganizational Committee...; Chadwick 2002; *Environmental Impact Assessment...* 2010].

W sytuacji potraktowania pomocy publicznej jako specyficznego programu kierowanego do określonych grup podmiotów gospodarczych i zogniskowanego na osiągnięciu konkretnych efektów wydaje się uzasadnione zastosowanie wymienionych metod również w tym zakresie.

Wskazane metody stanowią mogą istotne wsparcie w zakresie podejmowania decyzji o udzieleniu pomocy na etapie oceny *ex ante*, jak i służyć weryfikacji i ewaluacji kierunków jej udzielenia (ocena *ex post*). Mogą być stosowane jako analiza podstawowa lub uzupełniająca w stosunku do innych prowadzonych w tym wymiarze, np. w podziale na różne grupy podmiotów, w tym podmioty zagraniczne. Relacje pomiędzy poszczególnymi efektami i ich analizami prezentuje rys. 2.

4. Zastosowanie analizy CEA do oceny efektywności udzielonej pomocy publicznej

Obok wymienionych w poprzednim punkcie pracy metod i analiz przydatna w określeniu efektywności udzielanej pomocy publicznej może okazać się analiza efektywności kosztowej (*cost-effectiveness analysis* – CEA). Jest ona zaliczana do grupy metod kosztowych (nakładowych) i znajduje zastosowanie w przypadku tych działań i decyzji, dla których istnieją trudności z wyrażeniem potencjalnych korzyści w wartościach pieniężnych. Ma to miejsce w sytuacji:

- poszukiwania najbardziej efektywnej (najtańszej) metody osiągnięcia określonego celu;
- konieczności wskazania sposobów najlepszego wykorzystania ograniczonego budżetu, przewidzianego dla osiągnięcia założonego celu;
- konieczności wyboru właściwego działania, na podstawie oszacowanych kosztów realizacji różnych alternatywnych podejść.

W sytuacji udzielania pomocy publicznej podmiotom gospodarczym, w tym również zagranicznym, korzyści z udzielenia tego typu wsparcia bardzo często przyjmować mogą różną postać i mogą być trudne do wyrażenia w mierniku pieniężnym. Jednocześnie istnieje możliwość w miarę dokładnego ustalenia nakładów odnoszących się do konkretnego przypadku wsparcia określonego podmiotu (wartość udzielonej pomocy publicznej). Z tego też względu, zdaniem autorów, metoda CEA może być pomocna przy weryfikowaniu efektywności kosztowej w zakresie udzielonego wsparcia i będzie stanowiła przedmiot dalszych rozważań.

W literaturze wskazuje się na dwa wskaźniki możliwe do zastosowania przy określaniu kosztowej efektywności podjętych decyzji [Drobnik 2008]:

- wskaźnik ECR (*Effectiveness-Cost Ratio*), określane również jako współczynnik wyniki-koszty. Na jego podstawie można dokonać zestawienia potencjalnych wyników (korzyści) związanych z udzieloną pomocą, które wyrażone są ilościowo w określonych jednostkach (np. liczba stworzonych miejsc pracy w osobach, m² zagospodarowanego terenu, liczba osób przeszkolonych itp.)

z nakładami (kwotami brutto udzielonego wsparcia w ramach konkretnego przypadku) ujętymi w wartości pieniężnej. W takiej formie stanowi on podstawę do np. porządkowania podmiotów wg udzielonego wsparcia w ramach określonej grupy przeznaczenia pomocy, ma więc charakter wydajnościowy, wskazując, jaki efekt (korzyść) zostanie wywołany przez jednostkę nakładów w postaci udzielonej pomocy publicznej.

$$ECR = \frac{\text{Korzyści (jednostki)}}{\text{Nakłady (wartość pieniężna wsparcia)}} \quad (1)$$

- wskaźnik CER (*Cost-Effectiveness Ratio*), jest odwrotnością wskaźnika ECR. Na jego podstawie można bowiem dokonać zestawienia nakładów (kwot udzielonego wsparcia w ramach konkretnego przypadku) ujętych w wartości pieniężnej z wynikami (efektami) wyrażonymi ilościowo w określonych jednostkach. Informuje więc o średnim koszcie ponoszonym na jednostkę potencjalnie uzyskanej korzyści.

$$CER = \frac{\text{Nakłady (wartość pieniężna wsparcia)}}{\text{Korzyści (jednostki)}} \quad (2)$$

Wnioskowanie oparte na wskaźniku CER występować może w sytuacji, gdy założone są potencjalne ograniczenia kosztowe. Akceptowane mogą być wówczas te decyzje, dla których koszty (koszt na jednostkę) nie przekraczają kosztu założonego. Natomiast w przypadku gdy decyzja o przyznaniu wsparcia mogłaby być ukierunkowana na osiągnięcie określonego celu, tj. występuje kryterium skuteczności, wówczas możliwe jest zastosowanie wskaźnika ECR, którego wartość wówczas należy porównać do celu założonego

Wśród potencjalnych kryteriów wyrażających korzyści osiągnięte przez dany podmiot zagraniczny w wyniku udzielonego wsparcia, które mogą zostać wykorzystane do stworzenia zestawu wskaźników efektywności kosztowej, można wymienić te, które wynikają z przeznaczenia pomocy publicznej, np. [*Sprawozdanie o udzielonej... 2008*]:

- liczba zrealizowanych projektów z zakresu B+R+I,
- liczba udzielonych usług doradczych w zakresie innowacji i usługi wsparcia innowacji,
- liczba utworzonych miejsc pracy w małym lub średnim przedsiębiorstwie,
- liczba wyposażonych osób zaliczanych do wysoko wykwalifikowanego personelu,
- liczba przypadków uczestnictwa w targach i wystawach gospodarczych,
- liczba pracowników rekrutowanych w szczególnie niekorzystnej sytuacji,
- liczba zrekrutowanych pracowników niepełnosprawnych,
- liczba zachowanych miejsc pracy w podmiocie restrukturyzowanym,
- powierzchnia terenów objętych pomocą udzieloną na naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia.

Istotnym problemem przy stosowaniu analizy CEA jest definiowanie celów oraz określanie sposobów ich osiągnięcia. Analiza ta daje bowiem wątpliwe wyniki w sytuacji gdy cele, np. udzielonego wsparcia, są trudne do zdefiniowania lub nie można dokonać oceny efektywności sposobów ich osiągnięcia.

Natomiast w sytuacji wyceny części korzyści projektu w mierniku pieniężnym istnieje możliwość określenia efektywności udzielonego wsparcia na podstawie rozszerzonej analizy CEA. Podejście to wówczas ma charakter ilościowo-jakościowy i zakłada, że:

- w wartościach pieniężnych wyrażone są te korzyści, dla których istnieje możliwość ich wyceny – porządkowanie podmiotów wg wartościowej nadwyżki korzyści nad nakładami w formie udzielonej pomocy,
- korzyści niedające się wyrazić w mierniku pieniężnym, są określane w wartościach jakościowych, a następnie wagowane z punktu widzenia ich istotności dla podmiotu udzielającego wsparcia – następuje ich identyfikacja, opisanie i przedstawienie przynajmniej w jednostkach fizycznych [Drobnik 2008].

Podejście to stosowane jest również w sytuacji, gdy zarówno koszty, jak i korzyści dają się wyrazić ilościowo i wartościowo, jednak z uwagi na ich niską wiarygodność lepiej dokonać ich prezentacji w ujęciu jakościowym.

5. Przykład implementacji analizy CEA w odniesieniu do pomocy publicznej udzielonej przez JST inwestorom zagranicznym zlokalizowanym w WSSE „INVEST-PARK”

Poniżej zostanie zaprezentowana możliwość zastosowania analizy CEA do oceny efektywności udzielenia pomocy publicznej wybranym podmiotom zagranicznym zlokalizowanym na terenie podstrefy Świdnica WSSE „INVEST-PARK”. Obszar miasta Świdnicy wraz ze zlokalizowaną tam podstrefą jest jednym z przodujących na terenie Dolnego Śląska w zakresie udzielania pomocy publicznej, zarówno w odniesieniu do liczby, jak i wartości pomocy. Z tego względu został wykorzystany jako przykład w niniejszym opracowaniu.

Prezentowane informacje dotyczące pomocy publicznej pochodzą z danych UOKiK, natomiast informacje na temat liczby nowych miejsc pracy wg zezwolenia oraz dotyczące wartości inwestycji wg zezwolenia uzyskane zostały bezpośrednio od Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK”.

W tabeli 2 przedstawiono wartości pomocy publicznej (kwoty brutto w zł) udzielonej podmiotom zagranicznym zlokalizowanym w świdnickiej podstrefie w latach 2005–2010. Tabela zawiera również łączną pomoc udzieloną tym podmiotom w rozpatrywanym okresie.

Tabela 2. Wartość pomocy publicznej udzielonej przez JST wybranym podmiotom zagranicznym funkcjonującym w świdnickiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”

Nazwa firmy	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Pomoc publiczna – kwota brutto zł
Electrolux Poland Sp. z o.o.	964 008	180 308	750 043	816 955	888 370	–	3 599 684
Colgate-Palmolive Manufacturing (Poland) Sp. z o.o.	–	1 292 064	133 241	919 824	1 173 916	–	3 519 045
Klingerburg International Sp. z o.o.	–	86 495	59 266	64 964	710 038	–	920 763
Nifco Poland Sp. z o.o.	–	217 690	28 019	108 711	121 504	–	475 924
Forma System Sp. z o.o.	–	–	–	115 537	19 943	–	135 480
SUMA	964 008,10	1 776 557	970 569	2 025 991	2 913 771	–	8 650 896

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UOKiK.

Jak wynika z tab. 2, w roku 2010 żadna z prezentowanych firm nie uzyskała pomocy publicznej. W poprzednich latach pomoc ta miała charakter pomocy horyzontalnej w zakresie pomocy na zatrudnienie³. Z tego względu przeprowadzenie analizy w oparciu o wskaźniki efektywności kosztowej odnoszone będą do liczby zadeklarowanych nowych miejsc pracy, jakie wynikają z zezwoleń prowadzenia działalności w strefie ekonomicznej.

W celu wyliczenia wskaźników efektywności kosztowej dla udzielonej pomocy publicznej dokonano zestawienia dwóch niezbędnych wielkości: łącznej pomocy publicznej dla poszczególnych przedsiębiorstw oraz deklarowanej liczby nowych miejsc pracy (tab. 3).

Tabela 3. Zestawienie danych do wyliczenia wskaźników efektywności kosztowej udzielonej pomocy publicznej przez JST inwestorom zagranicznym w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy w świdnickiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”

Nazwa firmy	Pomoc publiczna – kwota brutto zł	Deklarowane nowe miejsca pracy wg zezwolenia
Electrolux Poland Sp. z o.o.	3 599 684	700
Colgate-Palmolive Manufacturing (Poland) Sp. z o.o.	3 519 045	430
Klingerburg International Sp. z o.o.	920 763	64
Nifco Poland Sp. z o.o.	475 924	108
Forma System Spółka z o.o.	135 480	50
SUMA	8 650 896	1352

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UOKiK i WSSE „INVEST-PARK”.

³ W zestawieniach UOKiK oznaczone symbolem „a10” – tworzenie nowych miejsc pracy.

Jak wskazano w poprzednim rozdziale, analiza efektywności kosztowej może być przeprowadzona w oparciu o dwa wskaźniki:

- wskaźnik ECR – zestawiający potencjalne wyniki (korzyści) związane z udzieloną pomocą, wyrażone ilościowo w określonych jednostkach (tu liczba nowo stworzonych miejsc pracy), z nakładami (tu kwota brutto udzielonego wsparcia w ramach konkretnego przypadku) ujętymi w wartości pieniężnej – formuła 1;
- wskaźnik CER – zestawiający nakłady (kwoty brutto udzielonego wsparcia w ramach konkretnego przypadku) ujęte w wartości pieniężnej z wynikami wyrażonymi ilościowo w określonych jednostkach (liczba nowo stworzonych miejsc pracy) – formuła 2.

Wyliczenie powyższych wskaźników dla przytoczonego przykładu przedstawiono w tab. 4.

Tabela 4. Wskaźniki efektywności kosztowej w zakresie udzielonej pomocy publicznej przez JST na tworzenie nowych miejsc pracy w świdnickiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”

Nazwa firmy	Wskaźnik ECR miejsce pracy/zł	Wskaźnik CER zł/miejsce pracy
Electrolux Poland Sp. z o.o.	0,000194	5 142
Colgate-Palmolive Manufacturing (Poland) Sp. z o.o.	0,000122	8 184
Klingerburg International Sp. z o.o.	0,000070	14 387
Nifco Poland Sp. z o.o.	0,000227	4 408
Forma System Spółka z o.o.	0,000369	2 710
ŚREDNIA DLA GRUPY	0,000196	6 966

Źródło: opracowanie własne.

Z zaprezentowanych danych wynika, że średnia pomoc publiczna brutto przypadająca na jedno nowe miejsce pracy utworzone przez wybrane do analizy firmy zagraniczne zlokalizowane w świdnickiej podstrefie wynosi 6966 zł (wskaźnik CEA), natomiast przekazanie złotówki pomocy publicznej brutto przyczynia się do utworzenia średnio 0,000196 nowego miejsca pracy. W drugim przypadku wskaźnik ten stanowi podstawę np. do porządkowania podmiotów wg efektywności udzielonego wsparcia w ramach określonej grupy przeznaczenia pomocy, ma więc charakter wydajnościowy.

Z punktu widzenia efektywności tworzenia nowych miejsc pracy w odniesieniu do udzielonej pomocy publicznej najbardziej efektywna jest Forma System Spółka z o.o., powyżej średniej znajduje się także Nifco Poland Sp. z o.o. Najgorszym wskaźnikiem w tej grupie charakteryzuje się Klingerburg International Sp. z o.o. Oczywiście wnioskowanie to jest również identyczne w przypadku wskaźnika CER (najniższy koszt tworzenia jednego nowego miejsca pracy w odniesieniu do udzielonej pomocy publicznej występuje w przypadku firmy Forma System Spółka z o.o. – tab. 5).

Tabela 5. Podmioty uporządkowane wg wskaźnika efektywności kosztowej w zakresie udzielonej pomocy publicznej przez JST na tworzenie nowych miejsc pracy w świdnickiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”

Nazwa firmy	Wskaźnik ECR os./zł	Wskaźnik CER zł/os.
Forma System Spółka z o.o.	0,000369	2 710
NIFCO POLAND Sp. z o.o.	0,000227	4 407
Electrolux Poland Sp. z o.o.	0,000194	5 142
Colgate-Palmolive Manufacturing (Poland) Sp. z o.o.	0,000122	8 184
Klingerburg International Sp. z o.o.	0,000070	14 387
ŚREDNIA DLA GRUPY	0,000196	6 966

Źródło: opracowanie własne.

Z danych wynika również, że potencjalnie wyższą efektywnością w tym względzie charakteryzują się podmioty relatywnie mniejsze w badanej grupie (deklarujące tworzenie mniejszej liczby miejsc pracy, zatrudniające mniejszą liczbę pracowników). Wyjątkiem jest tutaj firma Klingerburg International Sp. z o.o.

Podobne wyliczenia można przeprowadzić także dla innych kategorii. Przykładowo, efektywność udzielonej pomocy publicznej może zostać oszacowana w odniesieniu do deklarowanej wartości inwestycji wg zezwolenia (pod uwagę brane są te same podmioty – tab. 6).

Tabela 6. Zestawienie danych do wyliczenia wskaźników efektywności kosztowej udzielonej pomocy publicznej przez JST w odniesieniu do zadeklarowanej wartości inwestycji w świdnickiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”

Nazwa firmy	Pomoc publiczna – kwota brutto zł	Deklarowana wartość inwestycji wg zezwolenia w zł
Electrolux Poland Sp. z o.o.	3 599 684	238 802 980
Colgate-Palmolive Manufacturing (Poland) Sp. z o.o.	3 519 045	159 480 000
Klingerburg International Sp. z o.o.	920 763	8 610 000
Nifco Poland Sp. z o.o.	475 924	30 155 000
Forma System Spółka z o.o.	135 480	15 000 000
SUMA	8 650 896	452 047 980

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UOKiK i WSSE „INVEST-PARK”.

Na tej podstawie wyliczono wskaźniki efektywności, które kształtują się w sposób zaprezentowany w tab. 7.

Tabela 7. Wskaźniki efektywności kosztowej w zakresie udzielonej pomocy publicznej przez JST w odniesieniu do zadeklarowanej wartości inwestycji w świdnickiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”

Nazwa firmy	Wskaźnik ECR zł inwestycji/ zł pomocy	Wskaźnik CER zł pomocy/ zł inwestycji
Electrolux Poland Sp. z o.o.	66,4	0,015
Colgate-Palmolive Manufacturing (Poland) Sp. z o.o.	45,3	0,022
Klingerburg International Sp. z o.o.	9,4	0,107
Nifco Poland Sp. z o.o.	63,4	0,016
Forma System Spółka z o.o.	110,7	0,009
ŚREDNIA DLA GRUPY	52,3	0,019

Źródło: opracowanie własne.

Średnia pomoc publiczna brutto przypadająca na złotówkę zadeklarowanej wartości inwestycji przez podmioty zagraniczne zlokalizowane w świdnickiej podstrefie wynosi 0,019 zł (wskaźnik CEA), natomiast przekazanie złotówki pomocy publicznej brutto przyczynia się do wygenerowania średnio 52,3 zł wartości nowej inwestycji. Również tu można dokonać porządkowania podmiotów wg efektywności udzielonego wsparcia (tab. 8).

Tabela 8. Podmioty uporządkowane wg wskaźnika efektywności kosztowej w zakresie udzielonej pomocy publicznej przez JST w odniesieniu do zadeklarowanej wartości inwestycji w świdnickiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”

Nazwa firmy	Wskaźnik ECR zł inwestycji/ zł pomocy	Wskaźnik CER zł pomocy/ zł inwestycji
Forma System Spółka z o.o.	110,7	0,009
Electrolux Poland Sp. z o.o.	66,4	0,015
Nifco Poland Sp. z o.o.	63,4	0,016
Colgate-Palmolive Manufacturing (Poland) Sp. z o.o.	45,3	0,022
Klingerburg International Sp. z o.o.	9,4	0,107
ŚREDNIA DLA GRUPY	52,3	0,019

Źródło: opracowanie własne.

Z powyższego wynika, że z punktu widzenia efektywności w zakresie generowania wartości nowych inwestycji ponownie najbardziej efektywna jest Forma System Spółka z o.o. W dalszej kolejności zaszły minimalne zmiany, tzn. powyżej średniej znajduje się obok Nifco Poland Sp. z o.o., także Electrolux Poland Sp. z o.o. Najgorszym wskaźnikiem w tej grupie, podobnie jak wcześniej, charakteryzuje się Klingerburg International Sp. z o.o.

6. Podsumowanie

Pomimo istnienia metod i analiz pozwalających na przeprowadzenie oceny efektywności i skuteczności oddziaływania udzielonej pomocy publicznej występują ograniczenia natury obiektywnej w zakresie ich zastosowania. Należy bowiem podkreślić, że przeprowadzanie tego typu oceny efektywności wymaga odpowiedniego zestawu danych i informacji, w szczególności w zakresie osiągniętych efektów (korzyści) z udzielonego wsparcia. W tym względzie istnieje niestety brak zbiorczych baz danych, na podstawie których możliwe byłoby przeprowadzenie tego typu wyliczeń w odniesieniu do szerszego obszaru i porównywanie wymienionych wskaźników w układzie nie tylko podmiotowym, ale także przestrzennym. Aktualnie takie wyliczenia oparte mogą być jedynie na cząstkowych danych dotyczących wybranego obszaru, dla których wyspecjalizowane instytucje prowadzą własne statystyki (w prezentowanym przypadku dane WSSE „INVEST-PARK”).

Z tego względu wydaje się, że istotnym kierunkiem przyszłych działań w zakresie badania efektywności udzielania pomocy publicznej przy zastosowaniu zaprezentowanych metod i narzędzi jest tworzenie zintegrowanych baz danych, gdzie gromadzone byłyby informacje na temat efektów osiągniętych przez przedsiębiorstwa uzyskujące pomoc publiczną. Sukcesywne ich gromadzenie pozwalałoby na porównywanie efektywności udzielanej pomocy publicznej zarówno w układzie przestrzennym, jak i czasowym.

Literatura

- Chadwick A. [2002], *Socio-economic Impact: Are They Still the Poor Relations in UK Environmental Statements?*, "Journal of Environmental Planning and Management", no. 45(1).
- Drobnik A. [2002], *Zastosowanie analizy kosztów i korzyści w ocenie projektów publicznych*, Wyd. Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice, s. 12.
- Drobnik A. [2008], *Podstawy oceny efektywności projektów publicznych*, Wyd. Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice, s. 188–189.
- Environmental Assessment Guidelines, Asian Development Bank, 2003, s. 35.
- Environmental Impact Assessment Of Projects. Rulings Of The Court Of Justice*, European Union, Belgium 2010.
- Nowicki M. (red.) [2010], *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2010*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk, s. 20 i n.
- Przewodnik po kryteriach oceny projektów innowacyjnych* Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości odnoszący się do Działania 1.4 Wsparcie projektów celowych, 4.1 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.
- Pylak K. [2009], *Podręcznik ewaluacji efektów projektów infrastrukturalnych*, Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
- Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2009 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa, grudzień 2010.

Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2003 r. w sprawie badania skuteczności i efektywności pomocy publicznej (DzU z 24.02.003).

Sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej, załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 sierpnia 2008 r. (poz. 952).

The Interorganizational Committee on Guidelines and Principles for social impact assessment, *Guidelines and Principles for Social Impact Assessment*, U.S. Department of Commerce, NOAA and NMFS, 1994.

Weisbrod G., Weisbrod B. [1997], *Measuring economic impacts of projects and programs*, Economic Development Research Group, Boston.

Strona internetowa

http://www.uokik.gov.pl/sprawozdawczosc_.php.

EFFICIENCY ANALYSIS OF STATE AID GRANTED BY LOCAL GOVERNMENT TO FOREIGN INVESTORS LOCATED IN WAŁBRZYCH SEZ “INVEST-PARK”

Summary: The hereby article discusses selected issues referring to state aid efficiency granted to foreign investors. Firstly, potential advantages of such aid are illustrated. The selected tools and methods for state aid efficiency analyzing and its influence on foreign investors are presented. Next the study offers possibilities for cost-effectiveness analysis (CEA) application in the assessment of the granted state aid efficiency based on the example of chosen foreign entities situated in the area of Świdnica subzone as part of “INVEST-PARK” Wałbrzych Special Economic Zone.

Keywords: state aid, foreign investors, Special Economic Zone, cost-effectiveness analysis (CEA).